

CHIA SẺ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC

Nguyên tác: Giảng giải *Đệ Tử Quy*

Chủ giảng: Tiến sĩ Thái Lễ Húc

Người chia sẻ: Vô Danh Cư sĩ

Bài thứ 71

*[Kính chào các bạn đồng học!
Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!]*

*Hôm qua chúng ta đã ôn tập xong chánh văn 3
Hôm nay chúng ta sẽ học đến:*

Chánh văn 4

*Việc xấu nhỏ, cũng chẳng làm
Tùy tiện làm, thì bất hiếu.
Vật tuy nhỏ, chớ cất riêng;
Tự cất riêng, cha mẹ buồn.”*

Âm Hán văn:

*Sự tuy tiểu, vật thiện vi,
Cầu thiện vi, tử đạo khuy.
Vật tuy tiểu, vật tư tàng;
Cầu tư tàng, thân tâm thương.*

Chánh văn này có 4 câu nhỏ:

Câu 4.1 và 4.2:

*Việc xấu nhỏ, cũng chẳng làm
Tùy tiện làm, thì bất hiếu”.*

Câu 4.3 và 4.4:

“Vật tuy nhỏ, chớ cất riêng;

Tự cắt riêng, cha mẹ buồn.”

Chúng ta bắt đầu học Chánh văn 4.1. và 4.2:]

4-1&2. “Sự tuy tiểu, vật thiện vi; Cầu thiện vi, tử đạo khuy” (việc xấu nhỏ cũng chẳng làm, Tùy tiện làm, thì bất hiếu)

[Câu này có 3 ý như sau:

1. Cha mẹ cũng không được làm “việc xấu không hợp” dù là nhỏ

2. Cảnh tỉnh trẻ những việc nào?

3. Phải giáo dục trẻ thái độ làm người, thái độ làm việc

Bây giờ chúng ta sẽ nghe Tiến sĩ Thái giảng ý thứ nhất.]

1. Cha mẹ cũng không được làm “việc xấu dù nhỏ

[Mình thì cấm con, bắt con Đệ Tử Quy con phải đủ các thứ việc bảo nó là không được làm, nhưng mình thì tùy tiện, thích gì thì làm vậy.]

Kỳ thật, rất nhiều bậc đại thiện đều bắt đầu từ việc thiện nhỏ nhất. Rất nhiều người đại ác, cũng là tích lũy từ các việc ác nhỏ.

Lưu Bị có một câu động viên con của ông rất quan trọng: “*Đừng cho là việc thiện nhỏ mà không làm. Đừng tưởng việc ác nhỏ nên cứ làm*”(Nguyên văn: “*Vật dĩ thiện tiểu nhi bất vi, vật dĩ ác tiểu nhi vi chi*”)

Ngôn ngữ hành vi của quý vị trong gia đình đều không thể cầu thả, quá tùy tiện, sau này đi ra ngoài sẽ có khả năng phạm sai lầm rất lớn.

[Về sau chúng ta sẽ chia sẻ cái câu chuyện đối với lại cái người học trong Đạo. Tức là vì cái hành vi của bạn quá tùy tiện cho nên thầy của bạn mới hỏi bạn một câu là:

- Thế thì theo con là mưa phùn làm ướt thân, hay là mưa rào làm ướt thân?

Thì cuối cùng là kết luận lại là chính là: “Mưa phùn lại làm ướt thân”, bởi vì bạn chủ quan. Cho nên là những cái hạt mưa bụi nó cứ thấm

dần, thấm dần rồi là cuối cùng ướt thân bạn. Nhưng trong khi đấy bạn thấy mưa rào một cái thì lập tức bạn phải dương ô lên để bạn che chắn ngay.

Cho nên Thầy Thái nói sao ạ?]

Ngôn ngữ hành vi của quý vị trong gia đình đều không thể cầu thả, quá tùy tiện sau này đi ra ngoài sẽ có khả năng phạm sai lầm lớn.

Đương nhiên muốn để bọn trẻ “vật thiện vi” (là ‘chẳng nên làm’), thì đầu tiên thì phụ huynh của chúng ta phải “Vật thiện vi” trước, phải làm gương cho con trẻ noi theo.

Ví dụ như khi xem tivi có thể gác chân lên trên bàn chẳng? Tuy chỉ là việc nhỏ nhưng đem đến cho bọn trẻ một mô phạm rất tùy tiện.

[Ở đây các bạn ai xem tivi gác chân lên bàn ạ?]

Tôi ạ! Vâng ạ! Từ khi học cái này xong, mỗi lần tôi giơ chân lên lại sực nhớ ra lời thầy Thái, tôi bỏ chân xuống. Chỉ được một tích tắc, tôi lại thói quen tôi lại quên mất tôi lại gác lên. Xong khi gác lên tôi lại nhớ ra, tôi lại thụt xuống. Cứ thế coi như cho lên, thụt xuống không biết mấy lần. Đủ biết rằng là nghiệp chúng ta rất là sâu nặng.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Ví dụ như khi lái xe. Tôi nhớ ở Thẩm Quyển có một thầy giáo, hôm đó ông ta dẫn theo một em nhỏ hơn năm tuổi. Vừa chạy xe, đúng lúc gặp đèn đỏ, ông ta liền dừng lại. Em nhỏ thấy thầy dừng lại, thì liền nói với thầy:

- Thưa thầy, thầy không cần dừng, cứ trực tiếp chạy qua sau đó quẹo lại.

[Tức là làm sao ạ? Cứ chạy qua đi đã, đến ngã tư chạy qua đi xong rồi vòng cái xe lại, thế là không bị phạm luật]

Học từ đâu vậy? Vì mẹ đứa bé này là cảnh sát. Cho nên việc tuy nhỏ, nhưng đừng vì thế mà làm.

Thầy giáo này nghe xong cũng rất có miễn cảm. Điều này nhất định phải thảo luận với phụ huynh gấp. Con cái chúng ta vẫn chưa có *[các cái]* phán đoán đúng sai, vậy mà chúng ta đã làm mô phạm sai lầm cho chúng xem thì điều này thật đáng sợ.

[Đấy ạ! Sau khi học Đệ Tử Quy xong có lẽ là phải đến cả trăm lần tôi nhắc Cư sĩ Chông là không được vượt đèn đỏ. Vị ấy cứ tùy tiện, vị ấy phóng vượt cả ngoài tốc độ. Thế đồng thời là vị ấy, gọi là đến những cái chỗ cũng ngã tư thế thì:

- Không sợ đâu, qua một cái, vòng.

Ngay cái chỗ ngã tư ở cái chỗ Điện Máy Xanh này cũng thế, lúc đầu họ không cho.

- Vậy đi vào thẳng bên trong cái chỗ Chi Đông một tí xong rồi quay lại.

Hòa Thượng có nói về việc giữ giới, thì trong đây có một cái giới, ngoài cái căn bản giới là không sát sinh, không trộm cướp, không tà dâm, không nói dối rồi, còn cái giới uống rượu là được “khai”.

Thì bắt đầu đến gọi là “Nhiếp luật nghi giới” tức là tất cả pháp luật, bao gồm tất cả những quy ước nữa ạ, có văn tự ghi chép của Nhà nước đặt ra, thì bạn đều phải thực hiện hết.

Rồi là đến gọi là “Nhiêu Ích Hữu Tình Giới” có nghĩa là gì? Mặc dù Nhà nước không đặt ra, nhưng mà thấy cái này nó lợi lạc cho chúng sinh ta vẫn làm.

Còn đây hẳn hoi Nhà nước đặt ra, thế vậy mà bạn vẫn cứ gọi là vi phạm một cách rất tùy tiện, mà nhắc rất nhiều lần không thay đổi. Tàì! Cho nên lần này xong, nếu như bạn thực sự muốn bớt cái lỗ hổng chảy rò rỉ công đức ra ngoài thì bạn nên cố gắng thay đổi. Phải nhớ rằng là mưa bụi thì sẽ ướt thân, còn mưa rào không ướt thân.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Thầy giáo này nói chuyện cũng rất có nghệ thuật, ông ta đi đến và nói với phụ huynh. Ông liền nói:

- Hôm nay con quý vị dạy tôi lái xe.

Mẹ đưa bé lập tức cười to, chắc trong lòng đã biết.

[Các bạn toàn làm những cái điển phạm sai lầm.]

Cho nên thưa quý vị, chúng ta làm phụ huynh không thể biết sai mà vẫn cứ phạm sai, như vậy thật là không tốt.

[Tôi hy vọng là các cư sĩ trong gia đình tôi, ngày hôm nay là lần thứ 5 bắt đầu được nghe chính thức câu này trong Đệ Tử Quy thì lần sau sẽ thay đổi, không để tôi phải nhắc nhiều nữa.]

Từ rất nhiều chi tiết nhỏ, chúng ta cần phải có độ mẫn cảm, phải làm gương cho bọn trẻ. Khi quý vị có thái độ như vậy, chắc chắn quý vị đột nhiên cảm thấy đức hạnh và học vấn của con mình ngày một tăng trưởng.

[Mình cũng không tăng trưởng, con mình cũng không tăng trưởng. Đã thế ngày nào mình cũng tưởng mình là thiện căn sâu dày, mình là đúng nhất, mình là tốt nhất, mà mình không hề biết rằng mình là phạm phu gọi là tội lỗi đầy mình, nhiều như lông nhím.]

Chỉ khi nào bạn thật sự ngộ ra, rằng bạn là phạm phu nghiệp chướng sâu dày, tội lỗi đầy như lông nhím, lúc ấy bạn sẽ nỗ lực sửa. Mà tôi nói thật với các bạn, mấy năm chia sẻ pháp, gần đây nhất tôi mới ngộ ra được điều đấy. Không thì cứ việc nói với các bạn thôi, nhưng mà không thể nào ngộ được ra rằng là chính mình mới đang là phạm phu tội lỗi sâu dày.

Đến cuối bài này tôi sẽ chia sẻ thêm với các bạn. Mong rằng các bạn từ tôi, các bạn sẽ rút kinh nghiệm các bạn, các bạn sẽ được ngắn thời gian hơn rất nhiều. Đây gọi là “Giáo học tương trưởng sự chất đạo hợp”, giữa thầy và trò có sự cọ xát thì sẽ cùng thay đổi.]

2. Cảnh tỉnh trẻ những việc nào?

[Phải dạy con trước.]

[Nội dung này có 3 ý:

- Thứ nhất: Hành vi có thể gây nguy hiểm cho trẻ

- Thứ hai: Hành vi gây nguy hiểm cho người khác
- Thứ ba: Hành vi không được tùy tiện ở nơi công cộng

Chúng ta nghe Tiến sĩ Thái giảng:]

Thứ nhất: Hành vi có thể gây nguy hiểm cho trẻ

Đối với trẻ con, có rất nhiều chuyện chúng ta cần phải dặn dò, đặc biệt là phương diện an toàn. Chỉ cần những động tác tạo thành sự nguy hiểm cho sinh mạng, nhất định phải thường xuyên cảnh tỉnh, mà có khi còn không thể chỉ nhắc nhở một lần, cần phải nhắc nhở không mệt mỏi.

[Những hành vi nào ạ?]

♣ *Đi qua đường*

Các bậc cha mẹ à, phương diện nào cần phải cảnh tỉnh? Đi qua đường. Điều này thứ nhất là an toàn; thứ hai là giữ thái độ quy củ.

Chỉ cần là vấn đề an toàn, hoặc là vấn đề giữ quy tắc, thì nhất định bạn phải tuân thủ.

[Không trẻ con cứ tùy tiện chạy qua đường. Cho nên bạn phải dạy nó rất kỹ về điều này, và nếu như nó không nghe. Thậm chí là đánh đòn.]

Hôm qua tôi vừa đi xe với ai nhỉ? Tôi không nhớ. Một cậu bé độ khoảng sáu, bảy tuổi đèo hai cậu bé, hai cậu bé. Thế xong rồi mặc kệ ô tô đi lại như mắc cửi như này, cứ lao vụt qua. Cuối cùng ô tô phải tránh như thế này. Thế xong một cậu bé được đèo ngồi đằng sau nhảy xuống, cũng giữa đường đông như thế chạy ngược trở lại. Còn hai đứa nữa thì đèo nhau chạy qua, mà chỉ có năm, sáu tuổi thôi, mà xe ô tô cứ đi lại như mắc cửi như thế này.

Cho nên các bạn, phải dạy cho con các bạn những cái việc này từ nhỏ, thậm chí là nếu nó không nghe, bạn phải đánh đòn.

Thầy đang nói việc qua đường, tôi còn nhắc thêm, nhà tôi thường xuyên nhắc, tức là dạy trẻ khi ở các cái chung cư cao tầng, là tuyệt đối không được ra ban công. Các bạn thấy trường hợp rơi xuống rất là nhiều. Nếu không thì các bạn phải làm cái dây thép để chắn. Và ~~ra~~, như Chu

Bông mỗi một lần ra là tôi bảo với lại cư sĩ Hằng là đánh đòn, cảnh tỉnh cho trẻ, và đồng thời mình phải làm các cái cách bảo vệ cho trẻ.

Đấy ạ! Tiếp tục:]

♣Đi bơi mùa hè, rồi nghịch điện, lửa, nước sôi...

[Điều phải cảnh tỉnh cho trẻ hết.

Hôm trước cư sĩ Yên đã thấy rồi, không cảnh tỉnh nên là Chu Bi rán một cái quả trứng, thế thì khi đổ dầu vào như thế này, thì cái gas ở bên dưới nó bốc lên thành cả cái chảo lửa ngùn ngụt như thế này. Sợ quá, thế là cuối cùng làm sao ạ? Bê cả cái chảo lửa, vì cái chảo một tay thế này, thế là chạy ra. Thế thì chạy từ trong bếp chạy ra ngoài thì là cô Thơm này, rồi cô Yên này, thế rồi là cô Sâm lúc ấy nữa là hét ầm cả lên. Tôi không biết cái gì, tôi chạy lao từ trên xuống, thì hóa ra là bê một cái chảo lửa chạy. Thế mà may lúc ấy là nó, cuối cùng nó cũng tắt.

Nên tôi bảo là:

- Đây nhớ, thầy Thái dặn rất rõ ràng là: Điện là một, lửa là hai, nước sôi là ba, là phải dạy con rất kỹ.

Không hề dạy, cứ để cho nó gọi là sáng nó đi dậy, nó để ăn bát mì ăn liền chẳng hạn. Rất nhiều lần tôi nói rồi, xuống thấy gọi là tự nó bám lên cái bình nước siêu tốc, xong là sôi xèo xèo, xong nó đổ nước vào mỳ. Tôi bảo:

- Thế sao cái bình nước thì nặng thế mà để con bê?

Thì cứ bảo với tôi là:

- Không làm sao đâu! Không làm sao đâu!

Thế đến lúc nó làm sao rồi thì bạn làm thế nào? Phải nhớ rằng là cái xác suất xảy ra nói chỉ 1% thôi, nhưng nếu bạn không đề phòng, mà đến lúc nó xảy ra rồi thì “hồi ôi” à?

Và quả nhiên y như rằng là về đây với ông bà là phát hiện ra ngay, bê cả cái chảo lửa nó chạy từ trong ra, khiếp quá chứ lị. Thế xong rồi nó bắt đầu tấp lửa vào đây. Thế đến khi tôi chạy xuống, thế thì mọi người đã

chắc là đã bỏ cái chảo lửa ra rồi, thì là tôi chạy xuống, thì tôi phải lấy cái kem, tôi bôi xoa hết hai bên tay xong niệm Phật. Buổi chiều về thì không có còn nhìn thấy gì, không có rát, không có bỏng đỏ gì cả. Nhưng mà bố mẹ về một cái tôi gọi vào ngay lập tức:

- Đây này, mặc dù con anh chị không làm sao hết, Phật, Bồ Tát gia trì và đồng thời là rất đông mọi người ở đây nữa. Nhưng mà phải hiểu là đây này, hai cái tay này là đáng nhẽ là lửa nó lạt là nó tấp đây.

Cho nên Thầy nói là từ đi qua đường, tôi thêm cái chỗ, ở chỗ ban công nữa nhớ, rồi đi bơi mùa hè, rồi nghịch điện, rồi lửa, rồi nước sôi. Bạn để ý nhớ, tất cả những cái ổ điện nhà tôi bạn thấy ở bên ngoài đều có cái nút trắng trắng là tôi cài, cắm vào đấy hết là, Chu Bi, đặc biệt là Chu Bông là không thể nào thò những cái ngón tay út này vào những cái lỗ điện chỗ đấy được, bạn để ý ở chỗ nhà tôi đều có cái đấy. Ai muốn dùng vì tính thì rút cái nhựa trắng ấy ra thì bắt đầu mới cắm được.

Đấy ạ, lửa, rồi nước sôi, rồi đi bơi mùa hè. Phải rất quan tâm đến con trong những cái việc như thế này.

Tôi xin nhắc lại:]

Như thời gian nghỉ hè thường phát sinh một vài chuyện ngoài ý muốn. Các em nhỏ chơi pháo hoa tạo thành hoả hoạn, hoặc chúng hện nhau đi bơi, lại không đi thưa về trình.

[Tốt hơn hết là cấm chỉ. Khi nào mình đi, mình mới cho con mình đi, bây giờ con cái thì hiếm, cho nên là mình phải rất quan tâm đến trẻ những cái việc này.

Vì chúng chưa đủ cái khả năng để chúng nhận biết được ai thì là người nên gần, ai không nên gần, đây là nói về người.

Nơi nào thì nên đến, nơi nào thì không nên đến? Vì bây giờ bạn mới gặp Đệ Tử Quy, bạn đã kịp dạy chúng đâu. Đây là về nói về nơi.

Rồi là việc nào thì nên làm, việc nào thì không nên làm. Vậy là bạn phải, vì nó không biết, thì tốt hơn hết là bạn phải dạy cho nó thành thực đi đã, chứ đừng quăng con ra rồi để cho gọi là cỏ lau tự mọc, tự lớn thì cuối cùng đến lúc nó xảy ra một cái, thì bạn ân hận cả đời.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Cho nên các bậc Tổ Tông thường nói: “*Lạc bất khả cực, lạc cực sinh ai*” (Có nghĩa là: Vui không nên quá mức, vui quá mức thì đi đến cái buồn), hoặc ví dụ khi bùng nước nóng, quý vị phải để chúng cẩn thận một chút.

[Các bạn không được chủ quan. Tôi lại nhắc lại như cư sỹ Hằng, cư sỹ Tuấn, bảo: “Không làm sao đâu”. Tôi thấy nó gầy như thế mà cái tay nó yếu như thế mà nó cầm cả một cái bình siêu tốc nước sôi để nó đổ vào mỳ, liệu có yên tâm không? Còn khi nào nó lớn hơn, nó cao hơn, tay nó vững, nó khoẻ, được, đồng ý và bạn phải dạy nó trước.]

Những điều này phải nên dặn dò từ nhỏ, nên thường dặn dò bọn trẻ như vậy, độ miễn cảm của chúng đối với sự an toàn sẽ rất cao, như vậy có thể giảm đi rất nhiều những phát sinh ngoài ý muốn.

[Đó ạ! Nếu các bạn nghe lời thầy Thái, các bạn học ngay như thế thì làm gì có chuyện một chốc ở trên mạng lại là: ‘Mấy học sinh bị đuối nước’. Một chốc thì lại trên mạng thì lại rằng là: ‘Mấy học sinh này coi như là trời mưa đi học về bị điện coi như là nó rơi xuống đâu, coi như là bị chết hết’.

Bạn phải dạy chúng là: “Đây này. Khi con đi mưa về như thế này thì không được trú ở gốc cây to”, hoặc như thế này, như thế này... Nếu các bạn thật sự các bạn học thì làm gì xảy ra những cái việc như vậy?

Bây giờ.]

Thứ hai: Hành vi gây nguy hiểm cho người khác

[Bạn nhớ nhé, lúc đầu là phải cảnh tỉnh chúng về hành vi nguy hiểm cho bản thân chúng. Bây giờ đến lượt hành vi nguy hiểm cho người khác.]

Ngoài việc chú ý an toàn cho chính mình ra, phải nhắc nhở con cái, chỉ cần động tác gây ra sự nguy hiểm cho người khác, thì tuyệt đối không nên làm. Khi chúng có thái độ như vậy thì lúc nào chúng cũng quán chiếu được ngôn ngữ hành vi của mình có gây tổn thương cho người khác hay không.

Tôi nhớ có một lần đọc được bài báo, một đứa trẻ vì ham đùa, bạn học nó ngồi bàn này, nó lập tức kéo ghế ra khỏi chỗ ngồi, người bạn kia không chú ý đến nên đã ngồi xuống, xương sống rơi xuống đất nghiêm trọng, tạo thành chùng thân tàn phế, suốt đời tàn phế. Mượn trường hợp này chúng ta có cơ hội để giáo dục với học sinh:

- Các em xem, một động tác rất nhỏ này gây nên nỗi đau rất lớn cho người khác. Mấy người đau khổ? Các em xem, người bạn học này không biết phải mất bao nhiêu năm tháng, phải nằm ở trên giường bệnh. Các bạn nhỏ à, tự mình nằm thử xem, các em chỉ cần nằm ba ngày thì toàn thân đã mệt mỏi. Vậy mà việc này không chỉ mình người bạn nhỏ đó đau khổ, còn có người đau khổ hơn bạn ấy, là cha mẹ bạn ấy, nhìn thấy một đứa trẻ nuôi hơn mười năm, bây giờ trở thành tàn phế như vậy.

[Cái chuyện mà kéo ghế ra để cho bạn ngồi bộp xuống, cuối cùng ngã chống 4 vó lên đất thì tôi tin là chắc các bạn cũng gặp nhiều rồi, mà không cần thận ngày bé mình cũng thế.]

Mỗi lần nhìn thấy, tin rằng đây là một kiểu giày vò, nên đối với cha mẹ cũng là sự tổn thương suốt đời.

Tôi nói tiếp:

- Một người không chỉ cha mẹ quan tâm họ, tất cả người thân yêu thương họ đều vô cùng thương tâm. Thế nên các em nhỏ à, các em chỉ cần động tác nhỏ đã tạo thành nỗi đau cho rất nhiều người, điều này tuyệt đối không được làm, nên **“Sự tuy tiểu, vật thiện vi”** (là “việc xấu nhỏ cũng chẳng làm”) Đây là vấn đề về phương diện an toàn.

Thứ ba: *Hành vi không được tùy tiện nơi công cộng*

[Nội dung này có 2 điểm như sau:

Một là: Đối với đại tự nhiên

Hai là: Đối với mọi người ở nơi công cộng

Đây, toàn những cái việc tưởng rất nhỏ.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Chúng ta phải nói với các bạn nhỏ, cần phải giữ quy tắc: **‘việc xấu nhỏ cũng chẳng làm’** nên không thể tùy tiện vứt rác lung tung. Vứt rác xem ra chỉ là một chuyện rất nhỏ, nhưng khi vứt rác trở thành thói quen, như vậy tương lai không chỉ làm mất mặt gia đình mà còn có thể làm mất mặt quốc gia nữa.

Một là: Đối với đại tự nhiên

Tôi đã từng nói qua, khi leo núi, nếu quý vị không biết đường thì như thế nào ạ? Trèo như thế nào ạ? Trèo theo chỗ có rác, chính là chỗ có người. Vì đó là hành vi bi ai của con người, không chỉ không có lòng hổ thẹn, mà đối với đại tự nhiên cũng không biết yêu thương bảo vệ.

[Đi picnic, đi chơi các nơi là: Ôi giờ ôi... Tôi nói thật với các bạn chứ, rất lâu rồi tôi không đi chơi những cái nơi đấy. Ừ cái chuyện tu tập thì đã đành, nhưng mà từ bãi biển trở đi, rồi từ các cái dòng sông trở đi, những dòng sông chết. Toàn là ô nhiễm, toàn rác rưởi, toàn băng vệ sinh, rồi toàn là chai lọ, bản không thể tưởng được. Thế cho nên cuối cùng tôi thấy chả có cái hứng thú gì để mà đi cả.

Có lần gia đình tôi cũng lâu lâu rồi, đợt ấy là đi rừng Cúc Phương. Thế thì khi đi rừng Cúc Phương thì mới đi theo cái con đường là trèo trèo qua mấy cái chỗ núi thì lại đi vòng đến cái chỗ nào ý, đại khái là cũng bảo ừ thì ham đi. Thế là cuối cùng đợt ấy đi là tôi mệt quá là bởi vì toàn là leo núi mà tôi cứ thấy tối tăm mù mịt chẳng thấy đường ra đâu. May cư sỹ Hằng có mấy cái kẹo sâm ở trong người mới bảo: “Đây thế mẹ ngậm”. Thế là đi là cứ mù mịt nhưng mà cuối cùng thì, mặc dù vào rừng đến thế rồi mà vẫn còn thấy rác. Bảo: “Ôi thôi thôi! Thấy rác vẫn cứ là may là bởi vì đây mình chưa lạc, đây mình chưa lạc”. Toàn rác là rác.

Tiến sỹ Thái giảng tiếp:]

Mấy ngàn năm người xưa có như vậy chẳng? Có không? Người xưa mấy ngàn năm tiếp thu giáo huấn của Thánh Hiền: “*Thiên vi phụ, địa vi mẫu*” (Trời là cha, đất là mẹ), phải yêu thương quý trọng mảnh đất đã trưởng dưỡng chúng ta. Cho nên dù vứt rác cũng không thể tùy tiện.

[Chẳng biết các bạn có ô tô thì như thế nào, chứ tôi thì đã thành quen rồi, trên ô tô không bao giờ tôi vứt rác xuống dưới đường. Bao giờ trên xe ô tô của tôi, tôi cũng có một cái túi nilon. Nếu chưa dùng làm gì thì

tôi nhét vào cái ngăn ghế ở đằng sau. Thế còn nếu khi cần ăn cái kẹo, ăn cái bánh hoặc ăn cái quả, hạt lạc thì tôi đều treo vào cái móc ở cửa xe ô tô, tất cả cho vào đấy, xong buộc lại. Đến khi nào dùng thì vứt đúng chỗ rác. Và tôi cảm thấy là một cái con đường đẹp như thế này mà mình vứt, mở cửa sổ mình vứt các thứ vỏ ra đấy, tôi thấy xót xa vô cùng. Lúc ấy tôi chưa học bài của thầy Thái nhưng tôi đã như thế rồi.

Thậm chí là khi tôi để cái túi nilon ở trên xe ô tô, cái cháu giúp việc của tôi thì khi đi xe ô tô nó hay nôn. Thế thì tôi vẫn để cái túi nilon trên đấy và “Khi cần thì con cứ bảo dừng, cửa xe ô tô cứ mở kính, Bà không có cấm”. Thế khi cần thì bảo dừng, thế là có gì là nôn vào cái túi này.

Thế thì nó cũng sợ thì nó cũng đồng ý. Thế nhưng đây mới là cái hành động đáng phê phán. Sau khi nó nôn đầy một túi xong thì nó bấm luôn cái cửa xe ô tô xuống nó vứt toẹt luôn cái túi xuống đường. Thế là tạo thành cả một cái dây nước nôn của nó là coi như người đi đằng sau, tôi sợ quá mất chứ lại. Bảo:

- Sao con có thể làm được cái hành vi kinh khủng như thế?

Thế nó bảo:

- Thế làm thế nào?

Tôi bảo:

- Đáng nhẽ như thế thì đến khi kết thúc xuống xe rồi mình sẽ tìm cái chỗ vứt rác để vứt. Con làm như thế, bắn hết vào người đi đường, mà người đi đường đây người ta hiền lành đấy, mà mình đi xe ô tô. Chứ nếu gặp phải những cái người ghê gớm, họ vòng xe lên rồi họ chặn xe rồi bắt đầu là họ gây sự thì cuối cùng như thế nào. Các bạn lưu ý.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Hai là: Đối với mọi người ở nơi công cộng [thì sao?]

[Vừa rồi nói với Đại tự nhiên. Bây giờ đối với người nơi công cộng.]

Trên mạng Internet từng đưa ba bản tin:

Ở cảng Trân Châu nước Mỹ, trên thùng rác đều viết một hàng chữ Trung Quốc. Cảng Trân Châu là nói bằng tiếng Anh, vậy mà ở đây lại viết bằng chữ Trung Quốc: “Xin bỏ rác vào đây”. Vậy viết ở đây là viết cho ai xem?

Ở Hoàng cung Thái Lan cũng là trọng điểm du lịch có tính quốc tế, ở nhà vệ sinh cũng một hàng chữ, cũng viết bằng chữ Trung Quốc: “Đi xong nhớ dội nước”. Viết cho ai xem? Đều là viết cho người Trung Quốc xem.

[Và họ sang đây họ du lịch thì chúng ta cũng đã chết khiếp rồi. Nhưng là đương nhiên nếu chúng ta không học thì chúng ta cũng sẽ như thế đấy ạ, người ta sẽ viết cả tiếng Việt Nam ở các nơi cho các bạn, nhưng chẳng qua vì các bạn đi du lịch ít.]

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Ở Viện Thánh mẫu Paris cũng viết một hàng chữ Trung Quốc: “Xin đừng nói chuyện lớn tiếng”.

Như vậy có thể thấy những điều này đều là chuyện nhỏ: Một là nói chuyện lớn tiếng, hai là không dội nước nhà vệ sinh, và ba là vứt rác. Nhưng ba việc nhỏ đã hình thành nên một chuyện lớn, chuyện lớn như thế nào? Người Trung Quốc đã bị những động tác nhỏ này làm mất mặt trên toàn thế giới.

Khi tôi nói với các em những điều này, các em đều nói:

- Thưa thầy, vậy thì xoá nó đi.

Tôi nói:

- Xoá như thế nào? Một người làm việc sai lầm, người ta nói với quý vị, quý vị lại bịt miệng họ lại, họ sẽ không nói nữa sao?

Quý vị bịt miệng của một người, nhưng có thể bịt miệng được của tất cả mọi người chẳng? Không thể! Chúng ta nên cảm thấy xấu hổ, không thể làm mất mặt đất nước mình.

Cho nên phải bắt đầu làm tốt từ chính mình, không vứt rác lung tung, phải duy trì vệ sinh công cộng, an ninh công cộng.

[Nhà ta thì giữ sạch ới là sạch, còn nhà thiên hạ, với lại ngoài nơi công cộng thì tha hồ ném rác, vứt rác ra.]

3. Phải giáo dục trẻ thái độ làm người, làm việc

[Mục này có 3 ý như sau:

Thứ nhất: Học lực cao chưa chắc đã có “Giáo dục”

Thứ hai: “Giáo dục” thái độ làm người, làm việc cho trẻ

Thứ ba: Phương pháp giáo dục

Chúng ta sẽ nghe Tiến sĩ Thái giảng về ý thứ nhất.]

Thứ nhất: *Học lực cao chưa chắc đã có “Giáo dục”*

Thưa các bạn, chúng ta suy nghĩ thêm một chút. Quý vị đến Hoàng cung Thái Lan chưa? Có à! Quý vị đều rất có phúc báo, đều đã đến đó. *[Có tiền rồi, có phúc báo rồi].*

Quý vị đã từng đến Paris, thủ đô nước Pháp chẳng? Tôi tin rằng đại đa số người Trung Quốc thì đều chưa đi. Vậy có thể đi đều là hạng người nào? Là lưu học sinh. Đây phần lớn là tầng lớp những người giàu có, địa vị xã hội không kém. Còn có thấy người nông phu ở nông thôn đi Viện Thánh mẫu nước Pháp chẳng? Rất ít!

Cho nên những người đi đều là những người có địa vị trong xã hội, là người có học thức cao, vậy mà hành vi biểu hiện ra là gì? Đến quy phạm trong sinh hoạt cũng không làm tốt. Điều này nói lên rằng, học lực không nói lên là có giáo dục. Học lực cao chưa chắc đã biết làm người.

Thứ hai: *“Giáo dục” gì? Thái độ làm người, làm việc*

Cho nên, giáo dục quan trọng nhất chính là phải hướng dẫn một người có thái độ làm người làm việc chính xác mới đúng. Trong trường học, nếu không thể dạy điều này thì rất quan trọng phải chính là giáo dục của gia đình trước tiên phải cấm chặt căn bản mới được.

[Giữa gia đình và trường học thì đều phải làm sao phối hợp:

(1) Là dạy trẻ làm người,

(2) Là dạy trẻ làm việc.

Nếu trong trường học mà bị khiếm khuyết, thì trong gia đình chúng ta phải nỗ lực mà dạy con trẻ, phải cầm chặt căn bản mới được.]

Thứ ba: *Phương pháp giáo dục*

Một là: Cha mẹ phải kết hợp với thầy giáo

Thật ra thầy giáo cô giáo ở trường, đều rất tận tâm tận lực, nhưng vì họ có một người phải đối diện với mấy chục em, thật đích thực là không hề dễ. Cho nên phụ huynh tích cực phối hợp nhiều với thầy giáo thì hành vi sinh hoạt của con cái sẽ dễ theo nền nếp quy củ. Ở phương diện an toàn, phương diện quy củ đều nên nhớ. **“Việc xấu nhỏ cũng chẳng làm, tùy tiện làm, thì bất hiếu”.**

Hai là: Dạy trẻ phải có lòng hổ thẹn

Quan trọng là dạy trẻ phải có lòng hổ thẹn. Chúng ta làm chức trách của con cháu Viêm Hoàng cũng là “thiệt thời”. Lúc nhỏ rất sợ người khác nói mình:

- Hành vi này của bạn thật không có gia giáo.

[Lần trước đã chia sẻ là thầy hay nói đến Viêm Hoàng, là hai vị hoàng đế thời cổ đại của Trung Quốc, là Viêm Đế và Hoàng Đế. Còn chúng ta thì gọi là con cháu gì ạ? Lạc Hồng. Vâng ạ.]

Khi nghe đến chữ không có “gia giáo” (là “giáo dục của gia đình”), thì bất luận chúng ta làm gì, lập tức sẽ trở thành bất phóng túng, vì sinh ra sợ hành vi của mình khiến cha mẹ mất mặt.

[Đây chính là: “Thân bị thương, cha mẹ lo, Đức hạnh kém, cha mẹ tủi”.]

Cho nên lòng hổ thẹn đối với một con người là vô cùng quan trọng.

[Bạn để ý nhé:]

‘việc xấu nhỏ cũng chẳng làm’ Tùy tiện làm, thì bất hiếu”.

[Thứ nhất, đối với các hành vi nguy hiểm cho bản thân, nếu như mà tùy tiện làm, đến lúc xảy ra cái việc gì, thì lúc ấy có phải là bạn bất hiểu không?

Là vì là làm sao ạ? Đến Tăng Tử mà khi chịu đòn của cha để cho cha đánh, xong ngất đi, Khổng Tử khiến trách liền. Vì sao? Bởi vì nếu cái thân thể này ông làm sao, ông bị làm sao, ông chết thì ai là người gọi là báo hiếu cho cha mẹ ông lúc cuối đời? Thế là ông đại bất hiếu chứ không phải có hiếu.

Thứ hai, tức là khi ông bị làm sao, thì tức là ông đẩy cha mẹ ông vào bất nghĩa. Cho nên đối với các cái hành vi mà tùy tiện làm rồi, đẩy ạ, vá lại ‘việc xấu nhỏ’ nguy hiểm cho mình, mình làm sao thì tức là mình chả bất hiếu thì là cái gì.

Thứ hai là đối với hành vi và đối với lại người khác, mà mình tạo ra những cái sự nguy hiểm như thế cho người. Đây, cái cậu bé là cuối cùng bị liệt nằm suốt đời như thế. Thì bây giờ không phải riêng một mình cậu bé khổ, bố mẹ cậu cũng rất khổ, và bao nhiêu những người thân yêu của cậu cũng rất khổ. Và làm cái gánh nặng cho toàn bộ xã hội, cha mẹ sẽ nhìn thấy ngay lập tức con mình đứt ruột để ra mình thương xót đến thế nào. Vậy con người bị như thế mà lại do con mình gây ra thì cha mẹ liệu rằng là có yên tâm được không? Cho nên khi bạn làm những cái việc mà gây nguy hiểm đến cho những người khác thế, cũng là bất hiếu.

Cái trường hợp thứ ba là làm những cái hành vi thiếu văn hóa, không có giáo dục. Từ vứt rác, thế rồi là, không giữ vệ sinh công cộng, rồi tuốt tuột các thứ, nói lớn, người ta nhìn thấy người ta bảo là: “Đúng là cái đồ vô giáo dục”. Thế là bạn làm, ví dụ bố mẹ bạn đang đi cạnh bạn mà bạn làm như thế, người ta mắng cho như thế, bố mẹ bạn có mà có cái chỗ nào đất nó nứt ra cũng muốn chui xuống cho xong.

Thế thì phải dạy cho con phải có lòng xấu hổ. Khi nó biết xấu hổ, thì nó biết rằng: “À mình làm những cái việc như thế này, thì không những là mình coi như là không được rồi, mà đến cha mẹ mình thì làm sao đây?” Khi chúng biết xấu hổ chúng sẽ biết: À thế này thì đúng là làm cho cha mẹ, không còn có dưỡng phụ mẫu chi tâm, chi thân gì nữa. Dạy cho chúng cái lòng xấu hổ trước, đối với các hành vi mà tùy tiện ở các cái nơi công cộng, thì chúng sẽ thay đổi.]

Vâng ạ, thời gian của chúng ta đã hết. Bài chia sẻ của chúng ta hôm nay xin tạm dừng ở đây.

Ngày mai chúng ta sẽ học đến chánh văn 4.3 và 4.4: “Vật tuy nhỏ, chớ cất riêng; Tự cất riêng, cha mẹ buồn”.

Chúc bạn:

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy
Hành đúng từng câu chữ
Nội hóa tâm cung kính
Là bạn được thân người*

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào ngày mai – Xin cảm ơn.]
